

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
англійської філології
№ 1 від 28 серпня 2020 року
Завідувач кафедри

В. А. Ущина

ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта. Мова і література (англійська)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта. Англійська мова
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	4 (денна, заочна)
Семестр	7 (денна, заочна)

Луцьк 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта. Мова і література (англійська) Середня освіта. Англійська мова Бакалавр	нормативна
Кількість годин/кредитів 180 год. / 6 кредитів		Рік навчання 4
		Семестр 7-ий
		Консультації 12 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 168 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		англійська / українська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Зочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта. Мова і література (англійська) Середня освіта. Англійська мова Бакалавр	нормативна
Кількість годин/кредитів 270 год. / 9 кредитів		Рік навчання 4
		Семестр 7-ий
		Самостійна робота 234 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 36 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		англійська / українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Міщук Інна Михайлівна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри англійської філології
Контактна інформація	м.т. (050) 226 79 66
	imishchuk@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi

	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.
--	--

III. Опис дисципліни

1. *Анотація курсу.*

Силабус виробничої педагогічної практики складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Бакалавр» для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (англійська) за освітньо-професійною програмою Середня освіта. Англійська мова.

Силабус розроблений в руслі Болонського процесу за модульно-рейтинговою системою навчання відповідно до "Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, згідно "Положення про проведення навчальних і виробничих практик студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки", "Методичних рекомендацій по складанню програм практики студентів вищих навчальних закладів України", відповідає навчальному плану зі спеціальності та освітньо-кваліфікаційній характеристиці.

2. *Пререквізити:* основна іноземна мова, психологія, педагогіка, психолінгвістика, інформатика, методика викладання іноземних мов.

3. *Мета і завдання навчальної дисципліни.*

Мета педагогічної практики – засвоєння, закріплення, поглиблення, творче використання теоретичних та методичних знань; оволодіння студентами практичними вміннями та основними навичками педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Основні завдання:

1. поглибити і закріпити теоретичні знання, одержані студентами у вузі, навчити застосовувати їх на практиці в навчально-виховній роботі з учнями;

2. створити у студентів теоретичну базу для їх майбутньої педагогічної професії;
3. виробити в студентів уміння спостерігати і аналізувати навчально-виховну роботу, яка проводиться з дітьми і підлітками;
4. навчити студентів проводити навчально-виховну роботу з дітьми, спираючись на знання психології, педагогіки, фізіології дітей і підлітків, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості;
5. підготувати студентів до проведення різних типів уроків із застосуванням методів, які активізують пізнавальну діяльність учнів;
6. навчити студентів виконувати функції класного керівника, працювати з учнівськими колективами, проводити індивідуальну роботу з учнями;
7. розвивати і закріплювати у студентів любов до педагогічної професії, стимулювати прагнення до вивчення спеціальних і педагогічних дисциплін, передового педагогічного досвіду з метою удосконалення своїх педагогічних здібностей і підготовки до творчого вирішення завдань виховання і освіти.

Таким чином педагогічна практика створює умови для оволодіння уміннями та навичками комплексного підходу до навчально-виховної роботи в сучасній школі.

4. *Результати навчання (компетентності).*

За результатами проходження практики студенти повинні **знати:**

- основи теорії організації навчально-виховного процесу у закладах загальної середньої освіти;
- основи сучасної методичної науки в обсязі програми підготовки бакалавра;
- спеціальну термінологію та вільно нею оперувати для розв'язання професійних завдань;

- основні та сучасні методи, прийоми, засоби навчання у закладах загальної середньої освіти;
- теоретичні основи сучасних зарубіжних та вітчизняних методів навчання іноземних мов;
- специфіку методики викладання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти згідно етапу навчання;
- структуру уроку іноземної мови та шляхи підвищення його ефективності;
- інноваційні технології навчання іноземної мови;
- сучасні підходи до формування в учнів іншомовної комунікативної компетентності.

вміти:

- коректно з позиції теорії методики викладання іноземних мов використовувати лінгвістичні знання в процесі навчання іноземної мови у закладах загальної середньої освіти;
- аналізувати мовний та мовленнєвий матеріал підручників з іноземної мови;
- здійснювати діагностику рівня сформованості індивідуально-психологічних особливостей учнів;
- організовувати навчально-виховний процес у закладах загальної середньої освіти;
- використовувати сучасні технології у навчанні ІМ;
- реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 1);
- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 3);
- бути критичним і самокритичним (ЗК 4);
- шукати, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел (ЗК 6);

- абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати;
- виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 7);
- спілкуватися іноземною мовою (ЗК 9);
- застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 11);
- застосовувати методи, прийоми та засоби навчання іноземної мови, що є найефективнішими в роботі закладу загальної середньої освіти (ФК 1);
- вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань (ФК 8);
- дотримуватися професійних і етичних стандартів під час проходження педагогічної практики (ФК 11);
- реалізовувати професійні функції вчителя іноземної мови з урахуванням особливостей типу навчального закладу, учнів, вносити до планів методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату в навчанні (ПРН 2);
- вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань (ПРН 5).

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Навчально-методична робота							
1. Участь у настановчій конференції	6				6	2	
2. Ознайомлення з організацією навчального процесу в закладі загальної середньої освіти.	14				12	1	

3. Відвідування, обговорення та аналіз уроків вчителів з англійської мови та німецької/ французької мови у прикріпленій групі.	14				16		
4. Підготовка до проведення уроків, написання планів-конспектів уроків.	28				26	2	
5. Проведення уроків з англійської мови та німецької/ французької мови.	20				18	2	
6. Проведення спостереження й аналізу відвідуваних уроків студентів-практикантів.	8				12	1	
7. Розробка дидактичного матеріалу.	12				12		
Разом за модулем 1	112				102	8	
Змістовий модуль 2. Позакласна робота							
1. Здійснення виховної роботи з учнями, виконання обов'язків класного керівника.	10				12		
2. Проведення залікового позакласного заходу.	7				14	1	

3. Написання психолого-педагогічної характеристики учня.	7				6	1	
4. Проведення позакласної роботи з іноземної мови.	8				8		
5. Ознайомлення з роботою учнівського самоврядування в класі, школі.	12				6		
Разом за модулем 2	44				46	2	
Змістовий модуль 3. Індивідуальна робота							
1. Проведення науково-дослідницької роботи	6				6		
2. Проведення профорієнтаційної роботи	6				6	1	
Разом за модулем 3	12				12	1	
Змістовий модуль 4. Захист педпрактики							
1. Підготовка звітної документації	8				6	1	
2. Участь у підсумковій конференції	4				2		
Разом за модулем 4	12				8	1	
Всього годин	180				168	112	

Таблиця 2а (заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Навчально-методична робота							

1. Участь у настановчій конференції.	8				8	2	
2. Ознайомлення з організацією навчального процесу в закладі загальної середньої освіти.	16				12	2	
3. Відвідування, обговорення та аналіз уроків вчителів з англійської мови та німецької/ французької мови у прикріпленій групі.	16				14	2	
4. Підготовка до проведення уроків, написання планів-конспектів уроків.	46				34	2	
5. Проведення уроків з англійської мови та німецької/ французької мови.	44				32	2	
6. Проведення спостереження й аналізу відвідуваних уроків студентів-практикантів.	12				10	2	
7. Розробка дидактичного матеріалу	18				12	2	
Разом за модулем 1	160				122	12	

Змістовий модуль 2. Позакласна робота							
1. Здійснення виховної роботи з учнями, виконання обов'язків класного керівника.	18				20	2	
2. Проведення залікового позакласного заходу.	16				16	2	
3. Написання психолого-педагогічної характеристики учня.	8				8	2	
4. Проведення позакласної роботи з іноземної мови.	12				12	2	
5. Ознайомлення з роботою учнівського самоврядування в класі, школі.	12				12	2	
Разом за модулем 2	66				68	10	
Змістовий модуль 3. Індивідуальна робота							
1. Проведення науково-дослідницької роботи.	12				12	2	
2. Проведення профорієнтаційної роботи	12				12	2	
Разом за модулем 3	24				24	4	
Змістовий модуль 4. Захист педпрактики							
1. Підготовка звітної документації	12				12	6	
2. Участь у підсумковій конференції	8				8	4	

Разом за модулем 4	20				20	10	
Всього годин	270				234	36	

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
1. Ознайомлення з організацією навчального процесу в закладі загальної середньої освіти.	12	20	Вивчення робочих навчальних програм з іноземної мови, порядку ведення класних журналів, оформлення записів студента. Аналіз базових та альтернативних підручників.
2. Відвідування, обговорення та аналіз уроків вчителів з англійської мови та у прикріпленій групі. Відвідування, обговорення та аналіз уроків вчителів з німецької/ французької мови у прикріпленій групі.	24	36	Спостереження за учнями, визначення рівня їх навченості, психологічних особливостей. Написання аналізу уроку згідно запропонованої схеми. Складання індивідуальних календарних планів роботи на весь період педагогічної практики.
3. Підготовка до проведення уроків, написання планів-конспектів уроків.	42	58	Визначення типу уроку. Добір необхідних методів, прийомів, засобів адекватних цілям уроку. Розробка комплексів вправ та навчально-мовленнєвих ситуацій, виготовлення наочності. Написання планів-конспектів уроків відповідно до вимог.

4. Проведення уроків з англійської мови. Проведення уроків з німецької/ французької мови.	48	60	При проведенні уроків студент самостійно та ефективно здійснює професійні функції вчителя іноземної мови, а саме: комунікативно-навчаючу, конструктивно-плануючу, організаторську та виховну.
5. Здійснення виховної роботи з учнями, виконання обов'язків класного керівника.	26	38	Ознайомлення з веденням документації по класу класного керівника (особисті справи учнів, класний журнал, порядок перевірки щоденників учнів), а також з виховної роботи (план виховної роботи в класі, звіти, індивідуальні картки вивчення особистості учня, довідки, характеристики, розробки виховних заходів тощо).
6. Проведення залікового позакласного заходу.	16	22	Підготовка та проведення позакласного заходу із зазначенням мотиву вибору форми і теми виховного заходу, характеристикою організації та методикою його проведення, оформлення сценарію заходу.
Разом:	168	234	

IV. Політика оцінювання

Освітній процес відповідає «Положенню про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 11 вересня 2020 р. (<https://bit.ly/39In2ac>)

Студент має виконати у повному обсязі усі види діяльності із навчальної дисципліни.

Діагностика успішності проходження педагогічної практики студентів здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю.

Поточне оцінювання призначено для визначення рівня сформованості методично-лінгвістичної та психолого-педагогічної компетентності студентів під час проведення уроків з іноземної мови, позакласних заходів, виконання завдань, передбачених силабусом виробничої педагогічної практики. Максимальна оцінка студента за поточне оцінювання становить 75 балів.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення підсумкової конференції, на якій студентам повідомляються остаточні оцінки, здійснюється аналіз якості виконання завдань практики й оформлення звітної документації. Остаточні підсумки практики підводяться у процесі складання студентами заліку. Максимальна оцінка студента за результатами підсумкового контролю становить 25 балів.

Комісія приймає залік у студентів на протязі перших десяти днів після практики. Оцінка за практику вноситься в залікову-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента.

У разі отримання негативної оцінки під час складання заліку студенту надається можливість повторного складання заліку за умови доопрацювання звіту й індивідуального завдання. За умови отримання негативної оцінки з практики під час ліквідації заборгованості комісії студент відраховується з університету.

Конфліктні ситуації вирішуються згідно Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/33MTIM>).

Згідно Положення про академічну мобільність студентів (<https://bit.ly/3oMzMkk>), власне право неформальну освіту, здобувач може отримати додаткові бали, якщо бере участь у тренінгу, конференції, науковому семінарі та ін.

Розподіл балів

Поточний контроль (має 75 балів)			Підсумковий контроль (має 25 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1-3			Модуль 4	
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	
30	25	20	25	100

Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою:

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Оцінка «**відмінно**» - всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити практичні заняття з застосуванням інноваційних технологій педагогічної діяльності, будувати стосунки з учнями та вчителями. Також продемонстрована активність та ініціативність у підготовці та проведенні занять з учнями. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «**відмінно**».

Оцінка **«дуже добре»** - завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння студента застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити практичні заняття, але заняття шаблонні, не виявлено творчого, індивідуального підходу. Виявлено вміння встановлювати контакт з учнями та вчителями. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «дуже добре».

Оцінка **«добре»** - завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань, зокрема підготовка до уроків, допускалися незначні помилки. Виявлено вміння проводити практичні заняття, але заняття шаблонні. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка **«задовільно»** - завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник не вірно оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка **«достатньо»** - виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка **«незадовільно»** - завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види

педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика-відгук.

ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

У зв'язку з пандемією практична підготовка може відбуватись у змішаній або дистанційній формі (на базі практики ЗЗСО та на базі ВНУ імені Лесі Українки).

Якщо є можливість розподілити студентів за групами та викладачами університету то заняття проводяться на платформах організації відеоконференцій (Zoom, Skype, Google Meet та інші).

Протягом всього періоду організації практичної підготовки студентів керівники педагогічної практики від університету здійснюють контроль виробничої педагогічної практики засобами онлайнзв'язку (Zoom, Skype, Viber, Moodle, Google Meet та інші платформи для організації відеоконференцій).

Кожен студент, закріплений за школою і класом, залишається дистанційно на робочому місці вчителя шість тижнів (попередньо) і виконує весь обсяг роботи, передбачений силабусом та умовами виробничої педагогічної практики.

Зв'язок з учнями відбувається на дистанційних онлайн-платформах навчального закладу. Студент зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього розпорядку в умовах карантину / дистанційного навчання у закладі загальної середньої освіти, в якому проходить практика.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Виноградова Т.В. Книга класного керівника / Т.В. Виноградова. Харків: Вид. група "Основа", 2006. 128 с.

2. Виховна система школи / Упоряд. В.В. Григоращ. Харків: Вид. група "Основа", 2005.128 с.
3. Державні стандарти загальної середньої освіти: Міністерство освіти і науки України. Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/paran186#n186>
4. Закон України «Про освіту» –[Електронний ресурс]. Режим доступу:
www.mon.gov.ua
5. Закон України "Про повну загальну середню освіту". Режим доступу:
https://urst.com.ua/download_act/pro_povnu_zagalnu_serednyu_osvitu .
6. Концепція Нової української школи – [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.mon.gov.ua
7. Мороз І.В. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / І.В. Мороз, О.Г. Ярошенко. К., 2003. 90 с.
8. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології / Н. Островерхова. К., 2003. С. 109-113.
9. Панова Л. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах [Текст]: підручник.// Л.С.Панова [та ін.].К. : Академія, 2010. 328 с.
10. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах (освітньо-кваліфікаційні рівні «бакалавр», «спеціаліст»): начальний посібник / Уклад.: Соловей М.І., Ніколаєва С.Ю., Спіцин Є.С., Кудіна В.В., Бражник Н.О., Демчук В.С. К.: Ленвіт, 2010. 133 с.
11. Перелік навчальної літератури, рекомендованої МОН України для використання у спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами. Режим доступу:
<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Z8bhjntbM7fSrR8kTLU2hzFZaD58voO7g5VwI1qZSgQ/edit#gid=1744497099> .

12. Педагогічна практика: навч-метод. посібн. У 2 ч. / За ред. Л.В. Пшеничної, А.А. Сбруєвої, О.В. Перетятко. Суми, СДПУ, 2004.
13. "Положення про проведення навчальних і виробничих практик студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки". Режим доступу: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_pro_provedennia_praktyky_studentiv.pdf.

Додатковий перелік:

1. Вишневецький О. І. Методика навчання іноземних мов: навч. посібн. / О. І. Вишневецький. К.: Знання, 2011. 206 с.
2. Власенко Л.В. Соціокультурна компетенція при вивченні іноземної мови // Національний університет харчових технологій. Київ, 2016. 3 с.
3. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібн. / Н.П Волкова. К.: ВЦ "Академія", 2006. 256 с.
4. Вороніна Д. А. Зміст та структура іншомовної комунікативної компетентності сучасних фахівців. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Київ. 2017. Вип. 8. [online]. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/19532/Voronina.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
5. Воробйова І.А. Формування соціокультурної компетенції учнів старшої школи засобами іноземної мов. Київ, 2003. 17 с.
6. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладення, оцінювання. / Наук. редактор укр. Видання С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
7. Єрмаков І. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики: наук.-метод. зб. / І. Єрмаков, Н. Софій. Запоріжжя: Центріон, 2005. 640 с.
8. Знанецька О. М., Цветаєва О. В. Роль комунікативної компетентності у навчанні іноземних мов. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». 2017. №1 (13). [online]. URL: https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/Full_issues/Issues/1_13_2017.pdf

9. Квасова О. Г. Сучасні підходи до контролю та оцінювання іншомовної міжкультурної компетентності. *Іноземні мови*. 2012. № 3. С. 50-57.
10. Компетентістний підхід у сучасному світі: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики // Під заг. ред. О. В. Овчарук. К.: «К.І.С.», 2004. 112 с.
11. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти: навч. посіб. / Л. Ващенко; [уклад. Ю. І. Завалевський]; за заг. ред. В. О. Огнев'юка. К.: Ірпінь, 2004. 177 с. 19.
12. Михайлюк Л.В. Навчально-методичний посібник з педагогічної практики для студентів 4-5 курсів, спеціальність “Англійська мова і література”. Івано-Франківськ, 2019. 32 с.
13. Оцінювання навчальних досягнень з іноземної мови учнів загальноосвітніх навчальних закладів України. Рекомендації МОН // *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2003. № 4. С.15-20.
14. Педагогічна практика студентів: Інструктивні матеріали / Уклад. Д.Д. Герцюк, Т.В. Равчина, С.Б. Цюра, Х.П. Мазепа. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2003. 80 с.
15. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: навч. посібник / За ред. І.А. Зязюна, О.М. Пехоти. К.: Вид-во: А.С.К., 2003. 240 с.
16. Редько В.Г. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика: моногр. Київ: Генеза, 2012. 224 с.
17. Савченко О. Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти / О. Я. Савченко // *Компетентістний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*. Бібліотека з освітньої політики / за заг. ред. О. В. Овчарук. К.: К.І.С., 2004. С. 34-52.
18. Часнікова О.В. Компетентістний підхід в освіті як основа її реформування. Режим доступу:

https://zippo.net.ua/data/files/2019/kompetent_pidhid_v_osviti.pdf

19. Ярмолюк А.В. Соціокультурний аспект формування комунікативної компетентності учнів // Наукові записки. Серія “Філологічна”. 2013. № 40. С.276-279.
20. Partin L.R. The Classroom Teacher’s Survival Book: Practical Strategies, Management, Techniques, and Reproducibles for New and Experienced Teachers. San-Francisco : Jossey-Bass, 2009. 366 p.
21. Pennington, M.C., Richards, J.C. (2016) Teacher identity in language teaching: Integrating personal, contextual, and professional factors. RELC Journal 47(1): 1-19.
22. Richards, J.C. (2006) Communicative Language Teaching Today. Cambridge: Cambridge University Press. [online]. URL: <https://www.professorjackrichards.com/wp-content/uploads/Richards-Communicative-Language.pdf>
23. Richards, J.C. (2015) Key Issues in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. 848 p.
24. Richards JC (2017) Jack C Richards’ 50 Tips for Teacher Development. Cambridge: Cambridge University Press. 128 p.
25. Watcyn-Jones P. (2020) Fun Class Activities: Games and Activities for Teachers. Harlow: Pearson Education Limited. 92 p.
26. Woodward Tessa. Planning Lessons and Courses. Cambridge University Press, 2009. 265 p.